

10 Νοεμβρίου, 1995

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

D.J.DEMADES & SONS LTD,

Αιτητές,

v.

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ,

Καθ' ης η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 91/94)

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού — Ο περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμος (Ν. 207/89) — Άρθρα 4, 5 και 6 — Ερμηνεία — Εσφαλμένη εφαρμογή τους, στην κριθείσα περίπτωση, από την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού — Η απόφαση της Επιτροπής ακυρώθηκε.

5

Η αιτήτρια εταιρεία προσέβαλε την απόρριψη καταγγελίας της εναντίον άλλης εταιρείας, ενώπιον της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού, καταγγελία που αφορούσε συμφωνία της καταγγελλόμενης Εταιρείας με τρίτη εταιρεία για αποκλειστική διάθεση των προϊόντων της από την τελευταία.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

15

Η Επιτροπή, συζητώντας την εφαρμογή του Άρθρου 5(1) του Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου (Ν.207/89), εξετάζει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που τίθενται στις παραγράφους α, β και γ του εδαφίου (1) χωρίς όμως να έχει προηγουμένως αποφανθεί, σαν πραγματικό γεγονός, αν η επίμαχη συμφωνία μεταξύ της Alco και Etex παραβιάζει τις διατάξεις του Άρθρου 4(1).

20

Η εφαρμογή των διατάξεων του Άρθρου 5, για εξαίρεση, δεν μπορεί να εξεταστεί στη διαδικασία υποβληθείσης καταγγελίας για παράβαση των Άρθρων 4 και 6 του Νόμου, γιατί, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του Άρθρου 5, τούτο γίνεται εφόσον τηρηθεί η διαδικασία

25

5 που προβλέπεται στο Άρθρο 18. Η παράγραφος 3 του Άρθρου 4 δια-
βάζεται και εφαρμόζεται σε συνδυασμό με το Άρθρο 5 του Νόμου. Δεν
δικαιούται επομένως η Επιτροπή, εφαρμόζοντας τις διατάξεις της
παραγράφου αυτής, να επιτρέψει ατομική εξαίρεση συγκεκριμένης
σύμπραξης χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις του Άρθρου 5.

10 Στην απόφαση της η Επιτροπή δέχεται πως η Alco κατέχει δεσπό-
ζουσα θέση αναφορικά με τη διάθεση των φίλτρων. Δεν ασχολείται
όμως παραπέρα με το ζήτημα, μολονότι αναφέρεται στην απόφαση
της πως δεν αποδείκνυε παράβαση και των δύο άρθρων. Είναι μάλι-
στα η θέση της πως η καταγγελία στηριζόταν ουσιαστικά μόνο στο
Άρθρο 4, όχι και 6 του Νόμου. Δεν είναι όμως έτσι τα πράγματα. Η
υποβληθείσα καταγγελία αναφέρεται ρητά και στα δυο άρθρα.

15 *Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.*
Προσφυγή.

20 Προσφυγή εναντίον της απόφασης της καθ' ης η αίτηση Επι-
τροπής με την οποία απορρίφθηκε καταγγελία των αιτητών της
εταιρείας Alto Products Ltd.

Γ. Τριανταφυλλίδης, για τους Αιτητές.

25 *Γ. Παπαϊωάννου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την Καθ'
ης η αίτηση.*

*Δ. Χριστοδούλου για Μιχ.Κυπριανού, για την Ενδιαφερόμε-
νη εταιρεία.*

Cur. adv. vult.

30 ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Η αιτήτρια εταιρεία προσβάλλει την απόφα-
ση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού, που ελήφθη στις
30.12.93, και με την οποίαν απορρίφθηκε καταγγελία της εναντίον
της εταιρείας Alco Products Ltd. Η καταγγελία αφορούσε ισχυρι-
35 σμό της αιτήτριας πως η Alco Products Ltd με συμφωνία που έκα-
με με την εταιρεία Etex Ltd ανέθεσε σ' αυτήν την αποκλειστική διά-
θεση των φίλτρων που κατασκευάζει, με αποτέλεσμα να παραβια-
στούν τα άρθρα 4 και 6 του περί Προστασίας του Ανταγωνισμού
Νόμου του 1989, Ν.207/89.

40

ΓΕΓΟΝΟΤΑ:

Η αιτήτρια εταιρεία ασχολείται, μεταξύ άλλων, με την εισαγωγή
και πώληση αυτοκινήτων και ανταλλακτικών. Η Alco είναι ο απο-

κλειστικός κατασκευαστής φίλτρων αυτοκινήτων στην Κύπρο. Η προνομιακή αυτή επιχείρηση της Alco προστατεύεται με σχετική απόφαση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας. Το 65% της συνολικής παραγωγής διατίθεται για εξαγωγή, ενώ το 35% διανέμεται στην Κυπριακή αγορά. Επειδή η κατασκευή των φίλτρων από την εταιρεία Alco τυγχάνει αυτής της προστασίας, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας είναι φειδωλό στην έκδοση άδειας εισαγωγής φίλτρων από το εξωτερικό. Έτσι, στην αιτήτρια, και σύμφωνα με πάγια γενική πολιτική, εκδίδεται άδεια εισαγωγής δυο φίλτρων για κάθε εισαγόμενο αυτοκίνητο που πωλεί.

Η σύμβαση της Alco με την Etex έδωσε στην τελευταία το αποκλειστικό δικαίωμα να αγοράζει όλων των ειδών τα φίλτρα που κατασκευάζει η Alco, και τα οποία μεταπωλεί στην Κυπριακή αγορά. Η Etex αγοράζει τα φίλτρα από την Alco στην καθοριζόμενη στον τιμοκατάλογο αξία, μειωμένη κατά 15%, και προσθέτει η ίδια κάποιο επιπλέον κέρδος. Η Etex μεταπωλεί τα φίλτρα σε άλλα καταστήματα πώλησης ανταλλακτικών, τα οποία τελικά φτάνουν στον καταναλωτή στην ανώτατη επιτρεπόμενη τιμή, που είναι ελεγχόμενη.

Η αιτήτρια ισχυρίζεται στην καταγγελία της πως η συμφωνία, που αναφέρεται πιο πάνω, μεταξύ της Alco και Etex περιορίζει σε αισθητό βαθμό τον ανταγωνισμό. Η ίδια, λέγει, είναι αναγκασμένη να αγοράζει τα φίλτρα που χρειάζονται οι πελάτες της από την Etex. Με αυτό τον τρόπο στερείται του δικαιώματός να τα προμηθεύεται απ' ευθείας από την Alco και να τα προσφέρει στη συνέχεια στον καταναλωτή, ακόμη και σε χαμηλότερη από την ψηλότερη ελεγχόμενη τιμή.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού προχώρησε στην εξέταση της καταγγελίας με διαδικασία πλήρους ακροάσεως, στην οποία ακούστηκαν οι απόψεις και θέσεις της αιτήτριας, της ενδιαφερομένης Alco καθώς επίσης και μαρτύρων που κάλεσαν. Η αιτήτρια και η ενδιαφερόμενη εκπροσωπούσαν με δικηγόρους. Η Επιτροπή εξέδωσε την αιτιολογημένη απόφασή της, που αποτελείται από 15 σελίδες με περιεχόμενο και ύφος που προσομοιάζει δικαστική.

Τα άρθρα του Νόμου, που είναι σχετικά και θα μας απασχολήσουν, είναι το 4, 5 και 6, που θεωρώ βοηθητικό να τα μεταφέρω εδώ αυτούσια:

"4.(1) Απαγορεύονται όλες οι συμπράξεις επιχειρήσεων που έχουν αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού, ιδιαίτερα δε οι συνιστάμενες -

5

(α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής·

10

(β) στον περιορισμό ή τον έλεγχο της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων·

(γ) στη γεωγραφική ή άλλη κατανομή των αγορών ή των πηγών προμήθειας·

15

(δ) στην εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση·

20

(ε) στην εξάρτηση της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή από μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, κατά τη φύση τους ή σύμφωνα με τις κρατούσες εμπορικές συνήθειες, δε συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

25

(2) Οι κατά το άρθρο αυτό απαγορευμένες συμπράξεις, είναι άκυρες εξ υπαρχής.

30

(3) Κατ' εξαίρεση, συμπράξεις επιχειρήσεων εμπίπτουσες στις προηγούμενες διατάξεις του άρθρου αυτού, δύνανται να επιτραπούν και να κριθούν έγκυρες κατά νόμο και ισχυρές είτε δυνάμει Διατάγματος είτε μετ' απόφαση της Επιτροπής, εφόσο συντρέχουν οι εις το επόμενο άρθρο οριζόμενες προϋποθέσεις.

35

5.-(1) Σύμπραξη επιχειρήσεων ή κατηγορία συμπράξεων, που εμπίπτει στις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 4, δύναται να επιτραπεί και να κριθεί έγκυρη κατά νόμο και ισχυρή εάν συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

40

(α) Συμβάλλει, με εύλογη συμμετοχή των καταναλωτών στην προκύπτουσα ωφέλεια, στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής αγαθών ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου·

(β) δεν επιβάλλει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορι-

σμούς πέραν των απολύτως αναγκαίων προς επίτευξη των πιο πάνω σκοπών και

(γ) δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις στις οποίες αφορά η σύμπραξη τη δυνατότητα κατάργησης του ανταγωνισμού σε σημαντικό τμήμα της αγοράς του οικείου προϊόντος. 5

(2) Η εξαίρεση από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 4 κατά κατηγορία συμπράξεων χορηγείται δυνάμει Διατάγματος του Υπουργικού Συμβουλίου, που εκδίδεται από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά προηγούμενη αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής και δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας. 10

(3) Συμπράξεις που ανήκουν σε κατηγορία διεπόμενη από Διάταγμα εκδοθέν κατά τις διατάξεις του εδαφίου (2) δεν απαιτείται να γνωστοποιηθούν. 15

(4) Η ατομική εξαίρεση συγκεκριμένης σύμπραξης από τις διατάξεις του εδαφίου 1 του άρθρου 4 χορηγείται με απόφαση της Επιτροπής κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του παρόντος Νόμου. 20

6.-(1) Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης μιας επιχείρησης στην αγορά ενός προϊόντος. 25

(2) Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης συνιστά ειδικότερα οποιαδήποτε πράξη μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει ή κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, αν η πράξη αυτή έχει σαν αντικείμενο ή αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα - 30

(α) τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής· 35

(β) στον περιορισμό της παραγωγής ή της διάθεσης, ή της τεχνολογικής ανάπτυξης προς ζημιά των καταναλωτών·

(γ) στην εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση· 40

(δ) στην εξάρτηση της σύναψης συμβάσεων από την απο-

δοχή από μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, κατά τη φύση τους ή σύμφωνα με τις κρατούσες εμπορικές συνήθειες, δε συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.

5

(3) Η Επιτροπή έχει την ευχέρεια να καλεί οποτεδήποτε επιχείρηση που κατά την κρίση της κατέχει, είτε αφ' εαυτής είτε από κοινού με άλλες επιχειρήσεις, δεσπύουσα θέση στην αγορά ενός προϊόντος να της γνωστοποιεί στοιχεία αναφορικά με τις δραστηριότητες της και για τις διευθετήσεις της με άλλες επιχειρήσεις."

10

Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού κατέληξε στο συμπέρασμα πως η καταγγελία της αιτήτριας δεν ήταν αποδεκτή, γιατί δεν αποδείκνυε οποιαδήποτε παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 4 και 6 του Νόμου.

15

Δικηγόρος της Δημοκρατίας, που εμφανίστηκε εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, δεν υποστήριξε την απόφαση της Επιτροπής επειδή έχει την άποψη πως δεν λειτούργησε ορθά και μέσα στα πλαίσια του Νόμου. Η προσέγγιση του δικηγόρου της Δημοκρατίας φαίνεται στην επιστολή του προς την Επιτροπή, ημερ. 4.11.94.

20

Έχω μελετήσει την μακροσκελή απόφαση της Επιτροπής, τα στοιχεία του φακέλου, τις γραπτές αγορεύσεις των συνηγόρων και ειδικότερα τους νομικούς λόγους που επικαλείται ο δικηγόρος της Δημοκρατίας που τον οδήγησαν να μην υποστηρίξει την απόφαση της Επιτροπής.

25

Συμφωνώ με την προσέγγιση του δικηγόρου της Δημοκρατίας και προχωρώ να εκφράσω τη δική μου άποψη πάνω στο ζήτημα. Πράγματι η Επιτροπή, συζητώντας την εφαρμογή του άρθρου 5(1) του Νόμου, εξετάζει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που τίθενται στις παραγράφους α, β και γ του εδαφίου (1) χωρίς όμως να έχει προηγουμένως αποφανθεί, σαν πραγματικό γεγονός, αν η επίμαχη συμφωνία μεταξύ της Alco και Etex παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 4(1).

30

35

Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5, για εξαίρεση, δεν μπορεί να εξεταστεί στη διαδικασία υποβληθείσας καταγγελίας για παράβαση των άρθρων 4 και 6 του Νόμου, γιατί, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5, τούτο γίνεται εφόσον τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 18. Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 διαβάζεται και εφαρμόζεται σε συνδυασμό με το άρθρο 5

40

του Νόμου. Δεν δικαιούται επομένως η Επιτροπή, εφαρμόζοντας τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, να επιτρέψει ατομική εξαίρεση συγκεκριμένης σύμπραξης χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου 5.

5

Στην απόφαση της η Επιτροπή δέχεται πως η Alco κατέχει δεσπόζουσα θέση αναφορικά με τη διάθεση των φίλτρων. Δεν ασχολείται όμως παραπέρα με το ζήτημα, μολονότι αναφέρεται στην απόφαση της πως δεν αποδείχτηκε παράβαση και των δύο άρθρων. Είναι μάλιστα η θέση της πως η καταγγελία στηριζόταν ουσιαστικά μόνο στο άρθρο 4, όχι και 6 του Νόμου. Δεν είναι όμως έτσι τα πράγματα. Η υποβληθείσα καταγγελία αναφέρεται ρητά και στα δυο άρθρα. Συναφώς, ο δικηγόρος της αιτήτριας σε ειδική αναφορά του στην Επιτροπή διευκρίνισε, και καταγράφεται στα πρακτικά, πως η καταγγελία αφορά και τα δυο άρθρα. Προσκομίστηκε δε σχετικό μαρτυρικό υλικό για να προωθηθεί ο ισχυρισμός της αιτήτριας για παραβίαση και του άρθρου 6. Επί του ζητήματος όμως αυτού δεν υπάρχει κανένα εύρημα της Επιτροπής, μολονότι δέχεται πως η Alco κατέχει δεσπόζουσα θέση στη διάθεση του επίδικου προϊόντος.

10

15

20

Για τους πιο πάνω λόγους η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται. Δεν γίνεται οποιαδήποτε διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.